
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAM ORIENTUES
PËR MATURËN SHTETËRORE**

(Provim i detyrur)

**LËNDA:
GJUHË GJERMANE**

Koordinatorë: Erifili Hashorva

Viti shkollor: 2013 -2014

**TIRANË
JANAR, 2014**

1. UDHËZUES I PËRGJITHSHËM PËR PROGRAMIN E PROVIMIT KOMBËTAR TË MATURËS SHETËRORE PËR LËNDËN E GJUHËS GJERMANE DHE PËR PËRDORIMIN E TIJ NGA MËSUESIT

Ky program orientues mbështetet në standardet e arritjes së mësimin të gjuhës gjermane dhe bazuar në udhëzimin e datës 26/12/2013 të Ministrisë të Arsimit dhe Sportit ‘Për Zhvillimin e Provimeve të Maturës Shtetërore’ ku gjuha e huaj është provim i detyruar. Niveli i njohurive i përket nivelit **A2** sipas dokumentit evropian “Kuatridri i Përbashkët Evropian i referencave për Gjuhët.

Hartimi i këtij programi orientues është bazuar tërësisht në programet e gjuhës gjermane, të cilat përcaktojnë njohuritë dhe shprehjet e domosdoshme gjuhësore, komunikuese dhe funksionale.

Programi orientues për përgatitjen dhe realizimin e provimit të Maturës Shtetërore për gjuhën gjermane, është realizuar si sintezë e njohurive dhe shprehjeve të fituara gjatë gjithë procesit mësimor në këtë lëndë, si në aspektin tematik ashtu edhe në aspektin gjuhësor (gramatikor, leksikor) dhe funksional.

Ky program duhet të nxisë inspirim dhe sfidë për të gjithë nxënësit dhe t’i përgatisë ata për të ardhmen. Programi Orientues është ndërtuar duke pasur parasysh nevojat e nxënësve, zhvillimet e tyre personale duke u dhënë mundësi për sukses në atë çka i pret.

Synimet e Programit

Ky program synon:

- Të ndihmojë nxënësin maturant në përgatitjen e tij për provimin e gjuhës gjermane si provim i detyruar.
- Të ndihmojë mësuesin e lëndës në punën e tij për zbatimin e programit dhe për t’u dhënë orientimet e duhura nxënësve.

- Vlerësimin e njëkohshëm të 2 aftësive kryesore (nga katër aftësi që ka gjuha e huaj) dhe dy konceptet bazë, që janë: *‘të lexuarit dhe të kuptuarit’* dhe *‘të shprehurit me shkrim’*.
- Të japë orientime për specialistët që merren me hartimin e testeve të Maturës Shtetërore për gjuhën gjermane si provim i detyruar.

Udhëzime praktike për përdorimin programit

Specifika e gjuhës së huaj duhet të kihet parasysh nga mësuesit gjatë përdorimit të këtij programi. Nxënësi në provim do të përballet me situata të reja ose me pjesë të reja leximi, por tematika, gramatika dhe funksionet gjuhësore do të jenë po ato.

Pjesë e testit do të jetë gramatika. Këtu mësuesi duhet të përgatisë nxënësit që të jenë në gjendje të zgjidhin ushtrime mbi një problem të caktuar gramatikor (Prepositionen, Passiv, Perfekt, Prwteritum, Modalverben, Konjunktiv II, u.s.w.), duke dalë nga tipi i ushtrimeve tradicionale që jepen nëpër tekste dhe duke praktikuar formate të reja ushtrimesh ku të përfshihen këto aspekte gramatikore, duke e parapërgatitur nxënësin për ato që do trajtohen në provimin e Maturës Shtetërore. Mësuesi duhet të fokusohet në anën praktike të zgjidhjes së ushtrimeve.

Funksionet gjuhësore të trajtohen në mënyrë sa më të larmishme, duke përdorur situata nga të gjitha fushat e jetës, por duke ruajtur formatet dhe shprehjet që jepen në tekstet mësimore. Në to duhet të ndihet rëndësia dhe ndikimi i madh që ka të mësuarit dhe të folurit e gjuhës gjermane.

Në pjesën e të shkruarit mësuesi të ushtrojë nxënësit e tij që ata të dinë të organizojnë fjalët në fjali, fjalitë në paragrafë dhe paragrafët në një ese’. Gjithashtu, mësuesi duhet t’i përgatisë nxënësit që ata të dine të përmbledhin me shkrim një përvojë personale, duke përshkruar ndjenjat dhe reagimet e tyre në një tekst koherent. Nxënësi duhet të jetë i përgatitur të shkruajë një email ose letër formale ose jo formale; të zbatojë rregullat e shkrimit të një e-mail-i, një letre formale dhe joformale.

2. Aftësitë dhe njohuritë që duhet të zotërojë nxënësi maturant për të qenë i përgatitur për provimin e maturës në gjuhën gjermane si lëndë e detyruar.

Nxënësi duhet të demonstrojë **aftësitë dhe njohuritë** e tij për çka më poshtë vijon:

2.1 Të kuptuarit me shkrim (Leseverstehen)

Vlerësimi i këtij komponenti do të bëhet mbi bazën e një teksti të panjohur mbi të cilin do të ndërtohen pyetje që do të testojnë aftësinë e nxënësit për të kuptuar një pjesë letrare ose jo letrare, dhe për të gjykuar mbi të.

Nxënësi duhet të jetë në gjendje të lexojë dhe të kuptojë në mënyrë të përgjithshme informacionin e dhënë në pjesën e leximit, të mbledhë informacionet që i kërkohen rreth tekstit apo të japë një vlerësimin të shprehur me gjuhë të thjeshtë mbi atë çka i kërkohet.

Më poshtë po rradhisim disa aspekte të leximit:

- Marrja e informacionit të duhur nga teksti i dhënë.
- Reflektimi mbi përmbajtjen e një fragmenti dhe nxjerrja e informacionit të duhur prej tij.
- Thellim në kuptimin e një fraze dhe gjetja e sinonimit të saj.
- Formimi i një kuptimi të përgjithshëm dhe nxjerrja e moralit të pjesës shprehur në gjuhë të thjeshtë.
- Paraqitja e elementëve që justifikojnë përgjigjen e dhënë.
- Plotësimi i ushtrimeve leksikore rreth tekstit.
- Gjetja e fjalëve referuese.

2.2 Të Shprehurit me Shkrim

Në provimin e maturës nxënësi duhet të jetë në gjendje të prodhojë tekste të shkruara mbi një gamë jo shumë të gjerë temash duke i lidhur elementët në mënyrë koherente, duhet të jetë në gjendje të bëjë përshkrime jo shumë të hollësishme mbi tema të njohura, të tregojë me shkrim përvojat e tij duke përshkruar ndjenjat dhe reagimet e tij, të përshkruajë një ngjarje, një udhëtim real duke përdorur gjuhë të thjeshtë dhe të pangarkuar me detaje, të shkruajë një letër personale apo zyrtare, një e-mail formal

dhe joformal duke respektuar formatet e mësuara gjatë viteve që nxënësi ka studiuar këtë gjuhë, etj.

Për vlerësimin e kësaj aftësie, nxënësi duhet të paraqesë një produkt të shkruar prej **100-120** fjalësh. Nxënësi vlerësohet për përmbajtjen, leksikun, korrektësinë gramatikore, strukturën e rrjedhën logjike.

Të shprehurit me shkrim përfshin:

- të shprehurit me shkrim në formën e një përshkrimi, letre, etj për një gamë të gjerë temash të njohura e komplekse që janë trajtuar ndër vite në nivelin **A2**,
- një produkt të shkruar saktë nga ana gramatikore dhe të strukturuar mirë,
- shprehjen e pikëpamjeve në formë të thjeshtë dhe të qartë,
- përdorimin e një repertori të thjeshtë leksikor,
- komente të shkurtra me shkrim për probleme të ndryshme,
- të ruajë rendin e mendimeve në të gjithë pjesën e shkruar.

2.3 Përdorimi i Gjuhës

Në këtë program njohuritë kryesore që nxënësi ka marrë mbi përdorimin e gjuhës ndër vite, janë të dhëna përmes ushtrimeve, temave, bashkëbisedimeve që trajtojnë njësi të ndryshme gramatikore ose leksikore, pra në mënyrë esenciale fjalori dhe gramatika e mësuar.

Tipet e ushtrimeve të rekomanduara për fushat e sipërpërmendura:

Të kuptuarit me shkrim (Leseverstehen)
<ul style="list-style-type: none">
- Pyetje mbi përmbajtjen e tekstit.
- Ushtrime me përzgjedhje fjalësh ose frazash.
- Plotësimi i vendeve bosh me informacionin e duhur.
- Ushtrime me përgjigje po/jo.
- Ushtrime me e vërtetë/e rreme.
- Ushtrime me disa alternativa, përzgjedhje e alternativës së saktë nga 4 ose 5 alternativat e dhëna).
- Ushtrime ku i kërkohet marrja dhe përzgjedhja e informacionit të duhur nga teksti i dhënë.
- Ushtrime ku i kërkohet reflektimi mbi përmbajtjen e një fragmenti dhe nxjerrja e informacionit të duhur prej tij.
- Vendosja e paragrafëve sipas rendit të duhur në renditjen e ngjarjeve.
- Ushtrime ku i kërkohet paraqitja e elementëve provues që mbështesin idenë e dhënë nga vetë nxënësi.
- Ushtrime ku i kërkohet thellim në kuptimin e një fraze dhe gjetja e sinonimit të saj.
Përdorim i gjuhës (Wortschatz und grammatik)
<ul style="list-style-type: none">
- Ushtrime me zëvendësim.
- Ushtrime transformimi.
- Ushtrime me alternativë.
- Ushtrime me plotësime vendesh bosh.
- Ushtrime ndërtim fjalish.
- Ushtrime bashkim fjalësh me kuptimin, gjetje gabimesh.
- Bashkim funksioni me strukturën përkatëse.
- Gjetja e sinonimeve dhe e antonimeve.
- Shprehja e të njejtit kuptim me fjalë të tjera.
Të shkruarit (Schriftlicher ausdruck)

- Shkrimi i një *e-mail*-i, ku i tregohet një miku rreth një eksperience që ka lënë mbresa.
- Shkrimi i një letre formale ose jo formale.
- Aplikime ose rekomandime për një punë me kohë të pjesshme.
- Shprehja e mendimit rreth një çështjeje të caktuar.

Struktura e Provimit në përqindje

Aspektet Gjuhësore që do të vlerësohen	Përqindja
Të kuptuarit me shkrim (Leseverstehen)	40%
Përdorimi i gjuhës (Wortschatz und grammatik)	40%
Të shprehurit me shkrim (Schriftlicher ausdruck)	20%

3. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Fushat tematike dhe leksiku

Përmbajtja tematike është mbështetur në programin edhe tekstet shkollore për gjuhën gjermane. Tematika e mëposhtme, e parashikuar për provimin e Maturës, do të përfshijë temat bazë (sipas kurrikulës) dhe nëntema të marra nga kurrikula dhe tekstet.

Temat janë formuluar në mënyrë përgjithësuese e jo sipas titujve të teksteve dhe përfshijnë ato njohuri, të cilat janë zhvilluar përmes mësimeve.

Erlebnisbereich ‘Ich als Person’

- Persönliche Daten, Lebenslauf
- Aussehen und Geschmack
- Gesundheit, Krankheit
- Kleidung
- Tagesablauf
- Hobbys und Freizeit

Erlebnisbereich ‘ Unmittelbare Umgebung’

- Familie, Freunde und Bekannte, Nachbarn
- “Familie” definieren/ Familienaufgaben
- Eine kleine oder eine grosse Familie haben?- Rollenverteilung
- Familienfeste und Geschenke, Essen und trinken
- Wohnung, Umzug und Einrichtung
- Jugend und ihre Probleme /Jugend “ definieren
- Sport und Fitness
- Die Liebe hat keine Grenze- Liebeskummer
- Träume und Wünsche definieren
- Auf dem Land /in der Stadt.

Erlebnisbereich ‘ Weitere Umgebung’

- Fremd(e)
- Reise – Impressionen / Reisepläne
- Urlaub
- Heimat: Was ist Heimat? Einen Begriff umschreiben
- Kommunikation
- Lebensstationen
- Schule und Schulerfahrungen
- Ausbildung und Berufswege
- Arbeitswelt und Karriere
- Warenwelt.

Vermittelte Erlebnisbereich

- Massenmedien:
- Nachrichten und Berichte
- Medien und Werbung – Mit Medien durch den Tag
- Sprachunterricht mit/ohne Medien
- Landeskunde und interkulturelles Lernen:
- Das eigene Land
- Deutschsprachige Länder
- Aus der Politik und Geschichte.

Funktionet komunikative

Propozohen aktet dhe funksionet e mëposhtme:

- Eigene Meinungen äussern: meiner Meinung nach...; Ich bin mir sicher dass...;
- Ich würde sagen ...; usw.
- Vermutungen, Behauptungen formulieren: Ich behaupte...; Ich vermute...; Ich glaube...; Kann sein dass...; Wahrscheinlich...; usw.
- Sich pro und kontra äussern: Ich stimme zu; Ich bin dafür; Ich bin völlig dagegen. usw.
- Über eigene Erfahrungen berichten. Über Ereignisse in der Vergangenheit berichten.
- Etwas Irreales ausdrücken.
- Ratschläge geben., um Rat bitten.
- Gefallen, Missfallen ausdrücken.
- Gefühle ausdrücken, Wünsche äussern, Glückwünsche aussprechen.
- Informieren und nachfragen.
- Etwas begründen, etwas beurteilen, etwas bewerten, vergleichen, Verständnis zeigen, erstaunt oder kritisch reagieren.

Elementet dhe strukturat

gramatikore

Për një komunikim të saktë nga ana gramatikore sugjerohen strukturat dhe çështjet gramatikore të mëposhtme:

- Verb: Präsens
- Perfekt, Präteritum
- Futur 1, Plusquamperfekt
- Passiv

- Konjunktiv II
- Regelmässige, Unregelmässige Verben
- Trennbare Verben
- Modalverben
- Partizip I und II
- Unbestimmter, bestimmter Artikel, Negativartikel, Frageartikel
- Substantiv: Singular, Plural
- Deklination des Substantivs
- Adjektiv: Adjektivdeklination und Graduierung
- Prädikativ, Attributives Adjektiv
- Verb und Ergänzungen, Akkusativ - und Dativergänzung: Stellung im Satz
- Infinitiv mit zu..
- Präpositionen mit Akkusativ, Dativ, Genitiv, Wechselpräpositionen
- Präpositionaladverbien
- Verben mit Reflexivpronomen
- Possessivartikel
- Demonstrativartikel: dieser, dieses, diese
- Indefinitpronomen
- Nebensätze:/ Kausalsätze
- Temporale Nebensätze
- Konsekutivsätze / Finalsätze / Konzessivsätze
- Relativsatz / Relativpronomen

- Konditionalsatz
- Temporal – Kausal – Modal - Lokalangaben
- Verben mit Präpositional - Ergänzungen
- Funktionsverb - Gefüge
- Wortbildung: Substantive aus Verben
- Imperativ
- Konjunktionen
- Direktionaladverbien
- Ordinalzahlen